

<p>Informatieveiligheidscomité Kamer sociale zekerheid en gezondheid</p>
--

IVC/KSZG/19/218

BERAADSLAGING NR. 19/110 VAN 2 JULI 2019 OVER DE MEDEWERKING VAN DE KRUISPUNTBANK VAN DE SOCIALE ZEKERHEID AAN ONDERZOEKEN DIE WORDEN GEREALISEERD DOOR MIDDEL VAN ENQUÊTES

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, in het bijzonder de artikelen 5, § 2, en 46, § 1;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, in het bijzonder artikel 114;

Gelet op de wet van 5 september 2018 *tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG*, in het bijzonder artikel 97;

Gelet op het rapport van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;

Gelet op het verslag van de heer Bart Viaene.

A. INLEIDING

1. Volgens de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, gewijzigd bij de wet van 5 september 2018 *tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG*, gebruikt de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid de gegevens die ze bij de instellingen van sociale zekerheid inzamelt, opslaat, samenvoegt en meedeelt aan organisaties die ze nodig hebben voor het verrichten van onderzoeken die nuttig zijn voor de kennis, de conceptie en het beheer van de sociale bescherming ook voor het bepalen van de doelgroep van onderzoeken die worden uitgevoerd door de bevraging van de proefpersonen, die in principe wordt verricht door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid in opdracht van de uitvoerder van het onderzoek, zonder dat gegevens van de proefpersonen aan die laatste worden meegedeeld (artikel 5, § 1) en is de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité belast met het vaststellen van de regels dienaangaande (artikel 46, § 1).

2. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid ontvangt af en toe aanvragen van organisaties (universiteiten en hogescholen, kenniscentra, openbare diensten en instellingen,...) die in het kader van onderzoeken voor wetenschappelijke en/of beleidsondersteunende doeleinden een enquête willen afnemen bij een steekproef van welbepaalde categorieën proefpersonen. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid wordt daarbij doorgaans verzocht om op basis van vooraf vastgelegde criteria de doelgroep van het onderzoek af te bakenen, binnen die doelgroep een selectie van de proefpersonen te realiseren en aan de betrokkenen een door hen in te vullen vragenlijst over te maken. In de voorliggende beraadslaging stelt de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité vast onder welke voorwaarden de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid op dergelijke verzoeken kan ingaan.

B. VOORWAARDEN

3. Deze beraadslaging heeft betrekking op de medewerking van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid aan onderzoeken die nuttig zijn voor de kennis, de conceptie en het beheer van de sociale bescherming, door het trekken van steekproeven van te ondervragen personen (veelal op basis van de gegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming), het opzoeken van de identiteit en het adres van de betrokkenen en het verzenden van vragenlijsten (alsook bijhorende verklarende brieven en herinneringsbrieven). De onderzoekers kunnen er overigens ook voor kiezen om de enquête online te laten invullen (de betrokkenen ontvangen dan per brief de nodige instructies dienaangaande, met een verwijzing naar een beveiligde website en een persoonlijke toegangscode). De hoedanigheid van de onderzoeker is daarbij in beginsel van geen belang. Het doel van het onderzoek moet echter nuttig zijn voor de kennis, de conceptie en het beheer van de sociale bescherming en van volstrekt niet-commerciële aard zijn. De aanvrager vermeldt en verduidelijkt het doeleinde van het onderzoek en toont de band met de sociale bescherming aan.
4. De onderzoeker bezorgt de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid de nodige instructies voor het afbakenen van de doelgroep van de enquête en voor het trekken van de steekproef binnen die doelgroep. Hij deelt aldus mee met welke onderscheidende criteria (zoals sociaal statuut, geslacht, leeftijd en woonplaats) rekening moet worden gehouden om de volledige doelgroep te bepalen en om eventueel een verfijnde selectie van de steekproefpersonen door te voeren (het is mogelijk dat de onderzoeker naargelang de combinatie van criteriumwaarden meer of minder personen ondervraagd wil zien, bijvoorbeeld meer werkloze vrouwen of minder werkende jongeren).
5. De ondervraging van de betrokkenen gebeurt aan de hand van een schriftelijke enquête, die door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid wordt verstuurd, of aan de hand van een online enquête, die door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid wordt aangekondigd met een verklarende brief. Die laatste achterhaalt daartoe op grond van het identificatienummer van de sociale zekerheid van de betrokkenen hun naam, voornaam, geslacht en adres (in het Rijksregister of de Kruispuntbankregisters) en gebruikt die om aan de betrokkenen de nodige documenten over te maken. Deze werkwijze biedt de garantie dat de onderzoeker zelf niet weet welke personen er gecontacteerd worden.

6. In de brief die bij de schriftelijke enquête gaat of de online enquête aankondigt, worden de betrokkenen uitgenodigd om op louter vrijwillige basis deel te nemen aan de schriftelijke of online bevraging. Personen die daadwerkelijk aan de bevraging willen deelnemen, kunnen de ingevulde vragenlijst naamloos aan de onderzoekers overmaken (per post of elektronisch).
7. De brief bij de (schriftelijke of online) enquête, die vooraf ter controle aan de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid wordt voorgelegd, bevat in elk geval de volgende elementen (te herhalen bij eventuele latere herinneringszendingen):
 - de aanduiding van het doel en de inhoud van de enquête en van de vermoedelijke duur om ze in te vullen;
 - de aanduiding dat de medewerking volledig vrijblijvend is en de niet-medewerking geen enkel gevolg kan hebben;
 - de aanduiding dat de enquête is verstuurd door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en de onderzoekers de aangeschrevenen zelf niet kennen;
 - de aanduiding dat de enquête anoniem kan worden ingevuld en overgemaakt aan de onderzoekers;
 - eventueel de aanduiding dat de antwoorden gekoppeld zullen worden aan administratieve persoonsgegevens en de manier waarop dat zal geschieden.
8. Indien de aanvrager dat wil, kan een specifieke herinneringsprocedure worden uitgevoerd. Daarbij wordt op elk enquêteformulier een uniek betekenisloos volgnummer vermeld en houdt de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid het verband tussen dat volgnummer en de betrokkene bij in een concordantietabel. De onderzoeker kan dan op de afgesproken tijdstippen de lijst van de volgnummers van de reeds (schriftelijk of online) ontvangen ingevulde enquêtes aan de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid bezorgen, waarna die kan achterhalen welke personen er vooralsnog niet geantwoord hebben en enkel aan die personen een herinneringsbrief kan versturen. De concordantietabel wordt vernietigd binnen een redelijke termijn nadat de gevraagde rappels aan de betrokkenen werden verstuurd. Vanaf dat ogenblik kan niemand nog het verband leggen tussen de ingevulde vragenlijsten en de betrokken steekproefpersonen.
9. De aan de steekproefpersonen voor te leggen vragenlijsten moeten vooraf worden meegedeeld aan de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, om haar in staat te stellen om het anoniem karakter van de enquêtes te controleren. Er moet alleszins worden vermeden om te vragen naar al te veel en al te gedetailleerde persoonskenmerken van de geselecteerde proefpersonen (die houden immers een risico op heridentificatie in). De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid kan vragen schrappen of aanpassen voor zover de (gecombineerde) antwoorden op die vragen als dusdanig de mogelijkheid lijken te bieden om de betrokkenen alsnog te heridentificeren. In geval van discussie daaromtrent, kan het informatieveiligheidscomité worden gevat.
10. Voor zover de onderzoeker vraagt om bepaalde anonieme gegevens over de volledige doelgroep en/of de geselecteerde steekproefpersonen wordt dat verzoek behandeld overeenkomstig de bepalingen van de beraadslaging nr. 18/140 van 6 november 2018 van het informatieveiligheidscomité.

11. Voor zover de onderzoeker met het oog op het verwezenlijken van zijn onderzoek vraagt om bepaalde gepseudonimiseerde persoonsgegevens over de volledige doelgroep, de geselecteerde steekproefpersonen en/of andere personen wordt dat verzoek afzonderlijk behandeld door het informatieveiligheidscomité, met toepassing van artikel 15 van de hogervermelde wet van 15 januari 1990.
12. Organisaties die van het voorgaande willen afwijken (bijvoorbeeld omdat ze een mondelinge enquête bij de betrokkenen willen organiseren en dus toch hun identiteit en hun adres moeten kennen), wenden zich met een afdoende gemotiveerde aanvraag tot het informatieveiligheidscomité, voor een specifieke beraadslaging, en tonen daarbij grondig aan dat de door hen beoogde doeleinden niet volgens de hogervermelde regels kunnen worden verwezenlijkt.
13. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid wendt zich in geval van twijfel met betrekking tot de overeenstemming van de aanvraag met het voorgaande tot de aanvrager zelf, voor de noodzakelijke verduidelijkingen en/of aanpassingen van de aanvraag, of tot de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité, voor een specifieke beraadslaging.
14. De verzoekende organisatie houdt voor het overige rekening met de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* en elke andere regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* en de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*.

Gelet op het voorgaande besluit

de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité

dat de medewerking van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid aan onderzoeken die in mindere of meerdere mate nuttig zijn voor de kennis, de conceptie en het beheer van de sociale bescherming, door het trekken van steekproeven van te ondervragen personen, het opzoeken van de identiteit en het adres van de betrokkenen en het verzenden van documenten aan de betrokkenen, uitsluitend voor niet-commerciële doeleinden, zoals beschreven in deze beraadslaging, toegestaan is mits wordt voldaan aan de vastgestelde maatregelen ter waarborging van de gegevensbescherming.

Bart VIAENE

De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op volgend adres: Willebroekkaai 38 – 1000 Brussel (tel. 32-2-741 83 11).